№ 13. D. 16 czerwca r. 1917. Rok I.

Z DNIA

Protokół z kontroli, przeprowadzonej w Departamencie Opieki N. K. N. za czas od czerwca 1916 po koniec kwietnia 1917 r. Skład subkomitetu kontroli: 1) prof. d-r Stanisław Ciechanowski, 2) dyr. Adam Kaczorowski, 3) dyr. A. K. Róg, 4) Adam Skarszewski.

Na zaproszenie prezesa komisyi kontrolującej N. K. N., J. W. P. posła E. Zieleniewskiego, przeprowadzili wyżej wymienieni kontrolę w Departamencie Opieki w d. 9—22.V r. b.

Kontrolę przeprowadzono oddzielnie za 1916 rok—od czasu założenia Departamentu Opieki po koniec tego roku — oddzielnie zaś za pierwsze 4 miesiące roku 1917.

W r. 1916 przychody Departamentu Opieki wykazują ogółem kwotę kor. 263,802.20, rozchody zaś ogółem kor. 263,764.84.

W wykazanej kwocie przychodów mieszczą się wpływy z Departamentu Skarbowego do kasy Departamentu Opieki, oraz wypłaty uskuteczniane bezpośrednio przez Departament Skarbowy na rachunek Departamentu Opieki w łącznej kwocie k. 197,340 hal. 69 oraz wpływy z darów bezpośrednio wpłaconych do Dep. Opieki w wykazanej kwocie kor. 18,410 hal. 82.

Przedłożony komisyi wykaz kasy głównej Dep. Skarb. N. K. N. zgadza się w zasadzie z wyżej podanemi cyframi, a wymaga jedynie dla uzgodnienia zupełnego przeprowadzenia książkowo kilku pozycyi inaczej zaksięgowanych.

Zestawienie rozchodu wykazuje następujące główne pozycye:

1) Zapomogi dla leg. i ich rodzin k. 24,270.62. 2) Zapomogi dla superarbitrowanych leg. k. 13,772.38. 3) Zaliczki (ściągalne) na zaliczki rządowe k. 10,438.20. 4) Subwencye na sanatorya i t. p. oraz utrzymanie schroniska w Krakowie k. 130,604.24. 5) Rachunek wierzycieli k. 19,037.32. 6) Administracya k. 11,349.65. 7) Biblioteka szkolna i przybory szkolne k. 4,768.60. 8) Rachunek inwentarza k. 783.20. 9) Rachunek magazynu k. 33,120.30. 10) Rachunek wydawnictw k. 15,122.20. 11) Rachunek darów k. 90.60. 12) Rachunek reklam k. 418.—. Razem k. 263,764.84.

Odnośnie do powyższego zestawienia rozchodów zaznaczyć należy co następuje:

Komisya nie znalazła żadnych ksiąg szczegółowych i żądać musi za-

prowadzenia ich ex post za czas od początku istnienia Depart. Opieki. W szczególności zaznaczyć należy:

a) Księgę zaliczek, udzielonych na zasiłki rządowe, które to zaliczki winny być przez D. O. w zasadzie ściągane, gdyż udzielane były jako pożyczki zwrotne.

b) Księgę dłużników oraz księgę wierzycieli. Konta te nie są należycie rozdzielane.

c) Księgę darów, w której wpływy bezpośrednie winny być notowane.

d) Księgę subwencyi i zasiłków, udzielanych sanatoryom, szpitalom i innym instytucyom nazewnątrz Dep. Opieki, w której należy odnotowywać wyliczenia danych zakładów.

Należy również prowadzić oddzielnie:

e) Rachunek wydawnictw, podjętych, jak przypuszczać należy, dla zysku, a wykazujących w 1916 r. rozchód o przeszło k. 12,000 wyższy niż wpływy.

Brak również za r. 1916:

f) Księgi magazynu, oraz

g) Podziału kosztów administracyi.

Komisya konstatuje w dalszym ciągu, że asygnaty kasowe wystawiane i podpisywane były wyłącznie przez likwidatorkę, p. Okołowiczową, i często wystawiane na nią samą (większość asygnat na koszta utrzymania schroniska w Krakowie).

Nie znalazła komisya również wielu dowodów kasowych do asygnat, niema żadnych dowodów uchwał co do wypłaty, ani dowodów stwierdzenia osobistości, którym się wypłacało.

Budżetów miesięcznych, zatwierdzonych zgóry, nie znaleziono.

Jakkolwiek komisyi przedstawiona została stała księga za r. 1917, w której dwaj członkowie Dep. Opieki stwierdzają podpisami przeprowadzenie co miesiąc szkontra kasowego, mimo to komisya kontrolująca skonstatowała brak kontroli wewnętrznej co do asygnowania zasiłków i zapomóg (wypłacenie w ciągu niespełna 2 tygodni jednej osobie około 800 k. zapomogi bez udowodnionej podstawy), jak specyalnie co do wydatków na utrzymanie schroniska w Krakowie.

Wydatki na schronisko, względnie na utrzymanie legionistów w nim przedstawiają się, jak następuje:

Czerwiec r. 1916—kor. 1,500. Lipiec r. 1916—kor. 2,300. Sierpień r. 1916—kor. 2,000. Wrzesień r. 1916—kor. 1,000. Październik r. 1916—kor. 2,600. Listopad r. 1916—kor. 3,374. Grudzień r. 1916 — kor. 6,511 hal. 40.

Jakkolwiek w miesiącu grudniu 1916 r. poczynione zostały znaczne zapasy artykułów żywności, to jednak sporządzony w pierwszych dniach stycznia 1917 inwentarz tych zapasów wykazuje niewytłomaczony brak znacznych ilości niektórych produktów (60 kg. surowej kawy, 2 skrzynie

skondensowanego mleka, znaczny zapas sera holenderskiego, słoniny, makaronu).

Wartość pozostałych zapasów, obliczona przez obecną kierowniczkę schroniska, wynosiła z początkiem r. 1917 kwotę około kor. 2,000, wobec czego wydatki na utrzymanie schroniska (bez kosztów bielizny, obuwia i t. p.) wynosiły w grudniu 1916 r. około k. 4,500.

Żadnych ścisłych dat, tyczących ilości wyżywionych legionistów za 1916 r., komisya nie znalazła, z notatek jednak wynika, że w listopadzie 1916 r. było czasowo w schronisku 18, w ciągu zaś grudnia 1916 r. bywały dnie, w których wydawano po 7 obiadów, w innych po 30, a nawet po 49 obiadów.

Wniosku o udzielenie absolutoryum z czynności Departamentu Opieki za r. 1916 komisya postawić nie może. (Podkreślenie red. „Z dnia").

Kontrola ksiąg i asygnat Departamentu za pierwsze cztery miesiące 1917 r. wykazała zgodne wniesienie do księgi rozdzielczej, popartych odnośnymi alegatami kasowymi, asygnat kasowych.

Przeprowadzone w d. 14 maja b. r. przez komisyę szkontrum kasy w Departamencie Opieki wykazało saldo kor. 492.80, zgodne z księgą kasową.

Komisya zaznacza, że od nowego roku prowadzona jest księga szczegółowa utrzymania schroniska przy Dep. Opieki i rachunki jego znajdują się w zupełnym porządku.

Inne księgi szczegółowe, których brak za r. 1916, jak wyżej zostało zaznaczone, są również jeszcze w r. 1917 prowadzone.

Jedność salda konta Dep. Skarbowego w Dep. Opieki nie może być ustalona, gdyż Dep. Skarbowy nie nadesłał jeszcze w r. 1917 zestawienia wydatków, poczynionych bezpośrednio na rachunek Departamentu Opieki, ani też niema kwot, wypłaconych z kasy głównej N. K. N. Dep. Opieki.

Należy w przyszłości co miesiąc uwzględniać konta departamentowe i przeksięgowywać zgodnie bezpośrednie wypłaty na rachunek Dep. Opieki, przez Dep. Skarbowy czynione.

Kraków, d. 22 maja 1917 r.

Podpisy:

A. K. Róg m. p., prof. dr. *St. Ciechanowski* m. p., *Adam Kaczorowski* m. p., *Żuk-Skarszewski* m. p.

Odezwa do Legionów. Międzypartyjne Koło Polityczne uchwaliło następującą odezwę:

Do legionistów.

Żołnierze!

„Niepodległość, za którą walczyliście bohatersko, stała się obecnie faktem, uznanym przez państwa zaborcze, przez świat cały.

I właśnie ta chwila szczęśliwego zwrotu w wiekowej walce o wolność ojczyzny zastaje was w niepewności o wasze jutro, w nieświadomości, co z wami się stanie.

W istocie cały szereg słusznych powodów usprawiedliwia waszą troskę.

Zwątpiliście nadto we współczucie społeczeństwa, wy nasi bracia, nasi synowie, coście męstwem swym wznowili świetne tradycye przodków.

W tem jednak słuszności nie macie...

W chwili obecnej nie w przeszłość, lecz w przyszłość sięgać należy wzrokiem orła, ręką czynu.

Komu drogi jest los niepodległej Polski, a wszyscy go tak, jak wy, ponad życie cenimy, ten wie, czem dla utrwalenia jej państwowego bytu wy jesteście. Zaczątek armii narodowej — wierzymy — że na zagładę nie pójdzie. Walkę, którą wy o samoistność wojska polskiego stoczacie, prowadzi całe społeczeństwo w zakresie wszystkich przejawów życia narodowego.

Walkę tę musimy zakończyć zwycięsko, ale trzeba mieć wolę i wytrwałość po temu.

Żołnierze!

Dziś bardziej, niż kiedykolwiek potrzeba roztropności.

Dziś musicie uzbroić się w cierpliwość, aby wsłuchując się w bicie serca narodowego, wystąpić do dalszych czynów — tylko wtedy, gdy was wola narodu do nich powoła".

Warszawa, d. 2.VI 1917.

Międzypartyjne Koło Polityczne.

TREŚĆ. Protokół z kontroli, przeprowadzonej w Departamencie Opieki N. K. N. — Odezwa do Legionów.